

↑ **Årets stipendiat**
Läs mer på sidan 11

← **Borr & Spräng**
Läs mer på sidorna 7-10

Kriminella sprängningar
Läs mer på sidan 13

Ledaren
Fördelar med att vara medlem i BEF

UTVECKLAD I SAMARBETE MED:

En plötslig köldknäpp i Bromölla

SmartROC T35/T40 är testad av verkligheten.

Innan nya produkter tas i drift har vi testat dem grundligt men inget kan jämföras med den prövning de utsätts för av verkligheten. De sextio SmartROC T35 och T40 som under två år testats av svenska bergväggar, höststormar och leråkrar har tillsammans avverkat nära 150.000 timmar. Under så lång tid händer en del, både förutsett och oförutsett. Varje år uppdaterar vi därför maskinerna baserat på insikter från fältet.

Läs mer på testadavverkligheten.se

Fördelarna med att vara medlem i en branschorganisation för bergsprängare

Emellanåt får jag frågan varför man ska vara medlem i en branschorganisation som BEF. Till vilken nytta är det för bergsprängningsföretaget. Ofta kan det vara svårt att förklara fördelarna då mycket av det arbete som BEF gör kanske inte alltid syns och får omedelbar effekt.

I dessa tider pratas det mycket om AI, Artificiell Intelligens, och jag tänkte att det kunde vara på sin plats att testa vad man får för svar om man ställer frågan om varför man ska vara med i BEF till en robot, i detta fall ChatGPT. Jag fick då följande svar:

Att vara medlem i en branschorganisation som BEF, som grundades 2002 och representerar bergsprängare, erbjuder en mängd fördelar för både individer och företag som är verksamma inom bergsprängningsbranschen. Här är några av de motiverande skäl att bli medlem i en branschorganisation:

- **Samlade röster och inflytande:** Genom att vara en del av BEF blir du en del av en gemenskap som har en stark röst och stort inflytande inom branschen. Tillsammans kan vi påverka och driva fram förändringar som gynnar våra medlemmar.

- **Nätverkande och affärsmöjligheter:** Branschorganisationer som BEF erbjuder utmärkta möjligheter till nätverkande och affärskontakter. Genom regelbundna möten, seminarier, mässor och andra evenemang får du chansen att knyta värdefulla relationer med andra aktörer inom branschen, vilket kan leda till nya affärsmöjligheter och samarbeten.

- **Tillgång till kunskap och utbildning:** BEF strävar efter att främja kunskap och kompetens inom bergsprängningsområdet. Som medlem får du tillgång till utbildningar, workshops och branschspecifik information som kan hjälpa dig att hålla dig uppdaterad om den senaste utvecklingen inom branschen.

- **Lobbying och representation:** BEF arbetar aktivt med att företräda medlemmarnas intressen gentemot myndigheter, politiska beslutsfattare

och andra intressegrupper. Detta ger dig som medlem en starkare röst i debatter och beslut som påverkar bergsprängningsbranschen.

- **Ökad synlighet och trovärdighet:** Genom att vara medlem i en etablerad branschorganisation som BEF ökar du din företags synlighet och trovärdighet. Potentiella kunder och samarbetspartners kan se ditt engagemang för branschen och känna större förtroende för dina tjänster eller produkter.

- **Tillgång till resurser och tjänster:** BEF erbjuder sina medlemmar olika resurser och tjänster som kan underlätta och effektivisera deras verksamhet. Det kan vara allt från juridisk rådgivning och teknisk support till marknadsföringsmöjligheter och försäkringar.

Sammanfattningsvis ger medlemskap i en branschorganisation som BEF dig en unik möjlighet att vara en del av en sammanhållen och inflytelserik gemenskap. Du får tillgång till nätverk, kunskap och stöd som kan stärka din verksamhet och bidra till att utveckla bergsprängningsbranschen som helhet. Genom att engagera dig i BEF visar du ditt stöd för branschen och bidrar till dess framtid.

Ovanstående beskrivning kan ju låta lite klyschig och "det svar som man kunde förvänta sig", men de facto beskriver det tämligen väl det som vi här på BEF sysslar med och de fördelar som finns med branschorganisationer.

Sedan kan man ju fråga sig vart vi är på väg i vårt samhälle. Ska en robot i framtiden skriva artiklarna till BEF-Nytt? Eller, är det så att AI till stora delar kan ersätta oss på BEF helt och hållet? Bevare mig väl...!

Jan Johansson
VD BEF
jan@bef.nu

NÅ LÄNGRE. ÖVERTRÄFFA FÖRVÄNTAN.

DINO™ DC420Ri. Designad särskilt för borrh – och sprängningsentreprenörer.

Upptäck nya Sandvik Dino™ DC420Ri, en ännu mer produktiv och hållbar topphammborrigg för hålstorlekar 51–76 mm. Bomsystemet har det största täckningsområdet i borrhiggskategorin och den kraftfulla bergborrmaskinen RD414 på 14 kW möjliggör borrhning med hög kapacitet och hål upp till 14 meter.

Nya Dino™ DC420Ri har en bredare undervagn för förbättrad stabilitet och är utrustad med en kraftfull steg Vmotor för lägre utsläpp. Ljuddämpad matarbalk, karusellstånghantering samt etthåls-automation för ökad produktivitet finns som tillval.

Hör av dig till oss så berättar vi mer.

ROCKTECHNOLOGY.SANDVIK

Beställ sprängskyltar, flaggor & BEF produkter

www.bef.nu/butiken

BEF säljer aluminium-, magnet- och plastskyltar för användning på bl a fordon och sprängämnesförråd, sprängflaggor och BEF jackor. Skicka din beställning via mail med information om produkt, antal och leverans- och faktureringsadress så skickar vi er beställning omgående.

Beställ via mail till anette@bef.nu

BEF Butiken

- > Sprängskyltar
- > Sprängflaggor
- > BEF produkter

Aluminiumskylt Sprängämnesförråd Romb

350 x 350 mm

Pris: 250 kr/st

Aluminiumskylt Sprängämnesförråd Rund

300 x 300 mm

Pris: 250 kr/st

Magnetskylt Fordon Romb

200 x 200 mm

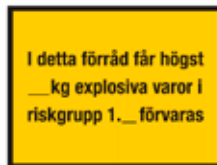
Pris: 100 kr/st

Magnetskylt Fordon Rund

180 x 180 mm

Pris: 100kr/st

Plastskylt Sprängämnesförråd

400 x 300 mm, monteras på insida Pris: 100 kr/st

Sprängflagga Sprängning pågår

180 x 180 mm

Pris: 50 kr/st

BEF Jacka Craft – Herr

Craft Isolate Jacket med BEF logotyp på höger arm. Storlek: M, L och XL

Pris: 800 kr/st

BEF Jacka Craft – Dam

Craft Isolate Jacket med BEF logotyp på höger arm. Storlek: M, L och XL

Pris: 800 kr/st

Nya bestämmelser kring skyltning

Nya bestämmelser kring skyltning av sprängämnesförråd gäller fr o m 2019. Skyltning ska också ske av fordon när man har sprängmedel på fordonet under arbetsdagen. Beställ enkelt de skyltar du behöver i BEF Butiken.

Vad saknar du i BEF butiken?

Tipsa gärna oss kring vilka produkter som du vill se i BEF Butiken, anette@bef.nu. Vi tar fram produkter som våra medlemmar efterfrågar.

www.bef.nu/butiken

BORR & SPRÄNG 2023

Succé! Det är svårt att beskriva årets upplaga av Borr & Spräng på något annat vis. Årets upplaga gick av stapeln torsdagen den 25 maj på Aronsborgs konferenshotell.

Efter ett avbrott på grund av pandemin och ett mellanspel på Happy Tamsvik så var vi alltså tillbaka på Aronsborg i Bålsta. Känslan var att de allra flesta kände sig väldigt nöjda med att vi var tillbaka på det stället där det en gång började och där vi varit alla gånger förutom vid ett tillfälle.

Särskilt glädjande var att det tillkommit nya utställare och totalt var det närmare ett trettiotal företag, nytt rekord, som visade upp sina produkter i

det vackra vårvädret. Det var också rekordmånga besökare och samma sak på den traditionsenliga middagen på kvällen där vi var ca. 220 st. Fantastiskt!

Att vår lilla mässa spridit sig i en allt vidare krets märktes bland annat av att det var skribenter från flera branschtidningar där och gjorde reportage.

Under middagen delades traditionsenligt priset för årets bergarbetare ut. Årets pristagare blev den mycket populära Christer Skönnerud.

Showkanalen stod för underhålningen under kvällen där även några av middagsgästerna fick komma upp på scen och visa sina musikaliska färdigheter till publikens stora jubel. Efter middagen fanns möjlighet att besöka nattklubben där DJ Rolle spelade till sena natten.

Återigen, en fantastisk mässa och jag vill passa på att tacka alla, såväl utställare som besökare. Det är tack vare er som det blev så bra.

CME

Slipmaskiner • Slipstift • Gruvlampor

Borrhålsplugg • Fördämningsmattor

Slipskivor • Skjutkabel • Borrkronor

Borrstål • Slangar • Märkfärg

Dammsugarpåsar • Skyddskläder

Gruvstövlar • Tillbehör

Serviceverkstad med demomaskiner

” Trevlig samlingspunkt för oss och kunna träffas i ett annat sammanhang. Jag som säljare träffar ofta kunderna ute på berget och att träffa dem i så här är jätteroligt. Särskilt en dag som denna då vi lanserar en så stor produktnyhet som en ny maskin. Det är något alldeles extra så klart. Kristian Larsson, Epiroc ”

” Det här är en suverent bra mässa som riktar sig till våra kunder. Inte en massa maskiner för gröntor och liknande. Utan här är det verkligen borrh och spräng. Det kan inte bli bättre än så här. Stefan Persson, Sandvik ”

” För oss känns det jättebra att vara här. Jag, som är relativt nyanställd är det här ett jättebra tillfälle att träffa nya och befintliga kunder samt skapa kontakter och relationer.
Patrik Widmark LIFA ”

WWW.SSE-SVERIGE.SE
0587-145 50

SSE Sverige AB

”En innovativ sprängmedelsleverantör i världsklass med den mest flexibla servicen och bästa personalen”

SSE är en väletablerad civil sprängmedelsleverantör på marknaden, med:

- Utomordentligt högkvalitativ och flexibel service
- Mycket kompetent och kunnig personal
- Lagerhållning och leverans av sprängmedelsprodukter
- Laddning och genomförande av salvor

Genom detta uppfyller vi kundernas behov och överträffar deras förväntningar. Många anser att SSE har marknadens bästa sortiment och service!

Välkommen till en komplett leverantör av civila sprängmedelsprodukter.

Årets stipendiat

BEF tillsammans med Sandvik har under många år delat ut ett stipendium till en elev på bergarbetarutbildningen från Spångbergsgymnasiet i Filipstad. Så även i år och ceremonin gick av stapeln på Borr & Spräng.

Årets stipendiat blev Robin Nyflött som, förutom 20 000 kronor, också kommer att få göra ett studiebesök på Sandviks fabrik i Tammerfors, Finland. Oturligt nog så kunde Robin inte själv närvara då han var iväg på en utlandsresa. Istället fick Tore Hopman, lärare på skolan, agera stand in för Robin.

Vi gratulerar Robin till stipendiet och önskar honom stort lycka till och hoppas att han kommer trivas i bergbranschen.

VI HJÄLPER DIG LYCKAS MED DINA PROJEKT

HOS OSS HITTAR DU ALLT DU BEHÖVER
FÖR DITT SPRÄNGNINGSARBETE:

- SPRÄNGMEDEL
- TÄNDMEDEL
- ELEKTRONISKA
INITIERINGSSYSTEM
- DIGITALA LÖSNINGAR
- TEKNISK SERVICE

Orica Sweden AB
Gyttorp | 713 82 Nora | orica.com
info.gyse@orica.com | 0587 850 00

Årets Bergentreprenör-RG Award Christer Skönnerud

För drygt 20 år sedan som BEF formellt bildades fick vi ovärderlig hjälp av Rune Gustafsson som genom sitt stora kontaktnät lyckades få igång vår förening. Som "tack" instiftades ett pris i hans namn -RG Award eller Årets Bergentreprenör.

Runes kriterier för att uppfylla utmärkelsen bestod av tre sammanfattande punkter, nämligen:

- Entreprenörskap.
- Helhetssyn, dvs förmågan att förstå nödvändigheten av såväl tekniska, ekonomiska och sociala parametrar i företagandet.
- Välrenommerad över tid hos samtliga branschintressenter.

Ovanstående beskrivning stämmer mycket väl in på årets pristagare som är Christer "Chricke" Skönnerud. En gång i tiden började han arbeta som mattläggare innan han hamnade i bergbranschen. Vi pratar nu -80 och -90 tal. Till en början var det håltagning, handhållen spräckning med darda samt även en del sågning. På den vägen var det. Men det höll på att sluta riktigt illa på grund av ett missbruk som närapå kunnat avsluta hans liv.

Några år in på 2000-talet så kom dock vändningen och årets pristagare förändrade sitt liv i grunden och började så sakteliga bygga upp sitt företag som idag omfattar bra mycket mer än handhållna maskiner.

För att återknyta till Runes kriterier så kan man konstatera att det inte sak-

Christer "Chricke" Skönnerud är årets Bergentreprenör - RG Award.

nas entreprenörskap hos pristagaren. Att finna lösningar som kanske många gånger är "utanför boxen" är något av en specialitet. Det är många som blivit hjälpta av pristagarens uppfinningsrikedom och han betraktas som en problemlösare av rang.

När det gäller sociala parametrar kan man även där konstatera att Chricke besitter en särdeles förmåga att

knyta nya kontakter – inte minst genom sin verbala förmåga.

När Chricke inte arbetar, för arbetssam, det är han, kan vi se honom på tur i bil, båt eller motorcykel eller kanske på en skogs promenad med hunden och sin fru Maja.

Stort grattis till en mycket välförtjänt pristagare!

HYDRAULISK SPRÄCKNING

Losshållning utan buller, vibrationer eller stenskott

 YAMAMOTO

TEL +46 31-799 91 90 E-POST info@yrs.nu WEBB yrs.nu

Kriminella sprängningar

Hittills i år har det skett över 120 illegala sprängningar i vårt land. Mer än under hela förra året. Det är en sorgesam utveckling vi har att förhålla oss till där vår bransch ofta hamnar i fokus i media.

Polisens uttalande har vid åtskilliga tillfällen hävdade att sprängningarna oftast utförs med civila sprängämnen som stjäls från byggarbetsplatser. BEF tillsammans med framförallt KCEM och Byggföretagen har upprepade gånger efterfrågat vad Polisen vet om vilka sprängämnen som använts. Tyvärr så får vi sällan några konkreta svar på grund av förundersökningssekretess och man hänvisar till de domar som finns. Vi har full förståelse att Polisen inte kan berätta i detalj, men vi tycker att man utan att avslöja alltför mycket ändå kan ge sådan information så att vi får en klarare uppfattning hur sprängämnen hamnar bland kriminella.

Det vi trots allt har blivit varse är att NFC, Nationellt Forensiskt Centrum, i de flesta fall kan härleda vilket sprängämne det handlar om, även efter en detonation, vilket får anses ganska imponerande. Utifrån sådana uppgifter så vet man alltså ganska väl att det de facto är civila produkter som använts.

Härförleden blev det stort fokus på BEF och branschen i övrigt efter en intervju i Dagens eko med undertecknad. Intervjun var ganska lång men i sändningen togs endast några få meningar med. Efter detta följde en stor del av media upp det uttalande som jag gjorde i ekot.

Det som blev kärnpunkten kan beskrivas som att "bergsprängningsentreprenörerna kräver licens".

Bakgrunden till detta är att vi och våra andra branschorganisationer sedan skärpningen av LBE 2021 haft en dialog med berörda myndigheter och departementen där vi menat att den anmälan av personer som hanterar explosiver till tillståndsgivaren (kommuner, MSB) är något tandlös.

I värsta fall så kommer en individ att bakgrundskontrolleras i polisens register vart tredje år för bergsprängare och vart tionde år när det gäller tillverkningsindustrin.

Vi menar att det borde vara ett per-

sonligt godkännande och har då använt oss av liknelsen som det är med vapenlicensen, där innehavaren av licensen blir kontrollerad i misstanke och brottsregister löpande.

Följdfrågan från de olika reportrarerna i media blir då om detta skulle förhindra att det läcker ut sprängämne på den illegala marknaden. Det är givetvis helt omöjligt att svara på och en gissning blir enbart hypotetisk.

Det hanteras enorma mängder sprängmedel i landet varje dag och det är omöjligt att uppnå en hundra procentig kontroll på ett rimligt och försvarbart sätt sett i ett samhällsperspektiv, såväl ekonomiskt som i en praktisk mening.

Men, vi vill ju givetvis ha en ren och sund bransch där vi så långt det är möjligt inte har anställd personal som har en koppling till kriminell verksamhet av det allvarigare slaget och därmed slippa bli smutskastade i media med att vi inte har koll på våra produkter.

Jan Johansson, BEF

SUPER WEDGE

**Sveriges ledande
bergspräckare**

RBT
Rockbreaker Tools AB

www.rockbreakertools.se

BEF-Swingen 2023

Det blev en strålande dag för BEF-Swingen i år.

Golfentusiaster från branschen samlades på Lanna Golfresort fredagen den 1 september. Med solen strålande högt på himlen och en lättsam bris i luften avgjordes årets golfevent. Tävlingen drog i gång 09:42 och 12 deltagare gav sig iväg ut på gräset. Efter intensivt spel och spännande ögonblick så korades en vinnare. Första platsen knep Lasse Kvarnvik. **Grattis Lasse!** Andra plats Emil Larsson och tredje Mats Lindgren.

Vi kan konstatera att årets golfävling blev en mycket lyckad tillställning inte bara för det fina vädret utan framförallt tack vare fin gemenskap. Vi tackar Epiroc och Sandvik för fint samarbete och ser redan fram emot nästa års evenemang och den spännande golf som väntar runt hörnet!

Varmt välkomna nästa år!

NITRO CONSULT

Nitro Consult är specialiserade inom berg-, spräng- och vibrationsteknik samt omgivningspåverkan. Nitro Consult arbetar i projektets alla faser från idé via förstudie, systemhandling, detaljprojektering, byggledning och kontroll fram till besiktning och uppföljning. Nitro Consult utför uppdrag i hela Sverige.

www.nitroconsult.se

PRESSMEDDELANDE

7 september 2023

ORICA lanserar EXEL™ NEO, världens första blyfria icke-elektriska sprängkapsel.

Melbourne, Australien: Orica (ASX: ORI) tar ytterligare ett steg mot sitt mål att på ett hållbart sätt mobilisera jordens resurser genom att tillkännage den kommersiella lanseringen av världens första blyfria icke-elektriska sprängkapselserie, Exel™ Neo.

Orica som globalt är ledande inom teknologi och enda tillverkaren av icke-elektriska sprängkapslar i Norden, har uppdaterat sitt premium Exel™ produktortiment till en säkrare och mer hållbar produkt genom att ta bort bly samtidigt som den bibehåller samma konsekventa och pålitliga produktprestanda.

Neo är Oricas nya varumärke för miljövänliga, hållbara tändmedelsprodukter. Neoserien av Exel™ icke-elektriska sprängkapslar tillverkas med en blyfri formulering i Gyttop, Sverige, utan att bly eller blyföreningar används i tillverkningsprocessen av de pyrotekniska fördröjningskompositionerna.

Exel™ icke-elektriska sprängkapslar omfattar säkerhet och innovation baserat på Non Primary Explosives Detonator- teknologin (NPED), som framgångsrikt använts av Orica under de senaste 30 åren. Neoserien är, som den ursprungliga Exel™ serien, designad för användning både ovan- och underjord i civil infrastruktur och gruvdrift.

Oricas Cheif Technology Officer, Angus Melbourne sa:

“Oricas strategi är att leverera lösningar och teknik som driver produktiviteten framåt för våra kunder över hela världen. Med nästan 150 år av innovation och expertis fortsätter vi att lösa branschens utmaningar och är stolta över att kunna erbjuda en blyfri lösning idag, samtidigt som vi behåller samma prestanda, lagrings- och hanteringsfördelar. Med vårt Neosortiment erbjuder vi en produkt som är fri från särskilt farliga ämnen.”

Innan lanseringen på marknaden i Europa utvärderades Neosortimentet framgångsrikt och godkändes av anmält organ för explosiva varor som en

del av CE-märkningen i EU. Det nya helt blyfria produktortimentet innehåller inga substanser av särskilt farliga ämnen (SVHC) enligt EU:s förordning om registrering, utvärdering, auktorisation och begränsning av kemikalier (REACH).¹⁾

Bland några av de viktigaste fördelarna är att det nya produktortimentet är tillverkat nära Oricas kundbas i Europa och inkluderar tydliga säkerhets- och miljöfördelar, där bly och blyföreningar avlägsnas från produktionsprocessen och därmed elimineras från utsläpp i miljön.

”Efter många år av gott samarbete mellan RISE och Orica kan jag bara gratulera er till lanseringen av er nya produkt”, säger Johan Arnell, ingenjör från Institutionen för elektrifiering och tillförlitlighet vid RISE Research Institutes of Sweden.

För att fira denna milstolpe tillade Orica Group Executive och EMEA president, James Bonnor:

”Orica tar avgörande steg för att möjliggöra vår industris övergång mot en mer hållbar framtid. Vi har investerat i den senaste utrustningen i Sverige, inklusive monteringsmaskiner och styrsystem, för att säkerställa hög kvalitet på våra produkter. Exel™ Neoserien är baserad på vår NPED-teknik som har funnits på den europeiska marknaden i 30 år.

”Med Neo har vi framgångsrikt utvecklat, oberoende testat och provat ett blyfritt alternativ som kan brinna med samma noggrannhet som våra nuvarande blybaserade fördröjningskompositioner. Viktigt för våra kunder är att oberoende externa tester vad gäller tidsprecision och spridningsmönster bekräftar att denna nya teknologi levererar samma pålitlighet.

”Alla Exel™ Neo icke-elektriska sprängkapslar är tillgängligt för beställning i Europa idag.”

För mer information om Exel™ Neo, vänligen besök

www.orica.com/ExelNeo

Exel™ LP används vid tunneldrivning

1) Orica använder inte bly eller blyföreningar i sina tillverknings- eller produktionsprocesser i Sverige och vidtar åtgärder för att söka garantier från sina leverantörer.

Exel™ Neo, världens första blyfria icke-elektriska sprängkapsel

Mediakontakt:

Hreidar Gestsson VD Orica Sweden AB
Mobil: +46 70-398 16 90
Email: hreidar.gestsson@orica.com
Hemsida: www.orica.com

Följ ORICA på sociala medier

www.twitter.com/oricalimited www.youtube.com/orica www.linkedin.com/company/orica

Årets Strategimöte

Varje år träffas styrelsen vid det som vi kallar ett kombinerat styrelse och strategimöte. Då får vi möjlighet att i en avskild miljö diskutera viktiga frågor och aktuella ämnen. I år tillbringade vi några dagar i slutet på augusti på Söderarms Fyrplats.

Utöver det sedvanliga tredje styrelsemötet för i år så ägnade vi merparten av övrig tid till att diskutera och fatta beslut om det som vi kallar den Nya Auktorisationen. Vid förra årets möte bestämdes att vi skulle utforma en digital utbildning som ska utgöra grunden för all personal i ett auktoriserat företag. Vi har nu kommit så pass långt, med hjälp av ett professionellt mediaföretag, att utbildningen börjar bli klar. Dock, återstår en del korrigeringar innan vi kan testköra utbildningen på redan auktoriserade företag.

Målsättningen var att vi skulle varit klara redan efter semestern, men som alltid, så har det dragit ut på tiden. Framförallt har det berott på en del svå-

DOLUTBILDNING

Vet du vilken kunskap personal som hanterar sprängt berg bör ha?

Företagsanpassad dolutbildning för alla i ditt företag!
För info och bokning kontakta
anette@bef.nu

righeter att passa in filminspelningar ute hos våra medlemsföretag. Det material som nu är klart består av fem kortare filmer inklusive inledning och avslutning. De olika kapitlen består idag av "Borrning och sprängning", "Explosiva varor" samt "Säkerhet och arbetsmiljö". Mellan varje avsnitt kommer det att vara kunskapsfrågor som knyter an till det kapitel man just sett. Frågorna måste besvaras korrekt annars får man se om den aktuella filmen.

Den digitala utbildningen får ses som en grundläggande introduktion till

greppet auktorisation där målsättningen är att vi får hög trovärdighet och att våra beställare ser nyttan av att anlita ett BEF företag som är auktoriserat och en del av våra diskussioner handlade om att kanske alla BEF's medlemmar blir auktoriserade i framtiden.

Trots att en del frågetecken kvarstår kan man konstatera att våra dagar i havsbandet rätade ut en hel del av dem.

hur man arbetar som ett auktoriserat bergsprängningsföretag inom BEF. För att få ett certifikat som visar att man följer BEF's rambeskrivning kommer även fortsättningsvis företaget att genomgå en certifieringsrevision samt fortlöpande kontroller utförda av en extern revisor.

Det finns en hel del frågor kring be-

Vi levererar i alla väder, till alla miljöer

BYN och yrkesutbildning

BYN står för Byggbranschens yrkesnämnd och en ideell organisation som ägs av parterna för kollektivavtalen Byggavtalet, Entreprenadmaskinavtalet, Maskinföraravtalet och Väg och banavtalet. Parterna som tecknar dessa är Byggföretagen, Byggnads, Maskinentreprenörerna och Seko.

Grunden till yrkesnämnden lades redan i slutet av 50-talet. Dåvarande parter inom byggindustrin avtalade då om att *för behandling av frågor rörande yrkesutbildningen inom branschen skall en särskild yrkesnämnd finnas.*

I samband med att ett nytt yrkesutbildningsavtal tecknades 1959 beslutades också att yrkesnämnden måste driva en viss permanent verksamhet som fördrade ett kansli. Från 1960 har BYN haft permanent verksamhet och BYNs kansli finns idag i Hägersten söder om Stockholm.

Utöver det centrala kansliet så finns BYN-regionerna, idag 22st. Regionerna är bemannade av parterna och hanterar alla frågor inom kollektivavtalen och yrkesutbildningsavtalet.

Mer information om BYNs historia finns på dess hemsida.

Kansliets uppdrag är att hjälpa parterna med att förvalta yrkesutbildningsavtalet samt att bevaka, utveckla och stödja yrkesutbildning mot dom yrken som finns uppräknade i kollektivavtalen, idag 16 st varav bergarbetaren är ett.

Yrkesutbildning och yrkesutbildningsavtalet

Grunden för att bli byggnads-, anläggningsarbetare alternativt maskinförare ser i princip likadant ut oavsett yrke och utbildningsvägarna för majoriteten av våra yrken är desamma. Hur detta ska gå till regleras idag i det som kallas Yrkesutbildningsavtal 2020.

Utbildningen delas i två delar grundutbildning och kvalificeringstid. Kravet är att alla som ska in i sin kvalificerings-

tid måste ha en godkänd grundutbildning. När kvalificeringstiden är klar får man ut sitt yrkesbevis.

Grundutbildningen kan göras genom gymnasiet Bygg och anläggningsprogram-, vuxenutbildning- (bedrivs som Komvux, fristående utbildningsföretag och som arbetsmarknadsutbildning), företagslärling- eller validering. Grunden för vad man ska kunna regleras i två typer av styrdokument Skolverkets dokument för gymnasie- och vuxenutbildningen eller BYNs yrkeskvalifikationer. Yrkeskvalifikationerna är framtagna i samverkan med branschen, företag-, yrkesarbetare, utbildningsanordnare. De anger vad man sammantaget anser att en person ska kunna efter ett år som lärling i ett företag. Yrkeskvalifikationerna ligger också till stor del som grund för de centrala mål som Skolverket anger för en gymnasie- eller vuxenutbildning.

Idag har vi bara ett fåtal skolförlagda utbildningar mot yrket bergarbetare och där merparten av skolorna arbetar mot gruvnäringen. Detta är mer av praktiska skäl då man enligt reglerna för en skolförlagd utbildning måste göra minst 15 veckor i apl (arbetsplatsförlagt lärande). Den skolförlagda utbildningen kan bedrivas i två former den mer vanliga är med merparten av utbildningen i skolan och som ovan med minst 15 veckors praktik på ett eller flera företag. En annan form är som gymnasie- eller vuxenlärling och då ska minst 50% av yrkeskurserna göras på ett företag. Fördelen med denna form är att man som företag

kan samverka med vilket gymnasium som helst men med fördel om dom bedriver utbildning mot anläggning. Detta då för att företag och handledare ska få så bra stöd som möjligt.

Som alternativ till den skolförlagda utbildningen så kan man som företag anställa en person som företagslärling. Företaget sörjer då för att genomföra hela grundutbildningen. Det teoretiska materialet köps genom BYN och där har lärlingen stöd av en distanslärare. Den praktiska delen stäms av i lärlingens e-bok av handledaren.

Den information vi har på kansliet är att det saknas bergarbetare. Skolorna kan bara utbilda en liten mängd då det är en relativt dyr utbildning i den formen. För närvarande så utbildas det ca: 50 bergarbetare/år genom någon av de olika skolförlagda formerna. Gällande företagslärling som är en avtalsreglerad och tillgänglig modell och där företaget kan anställa en person när det behövs utan att vänta 1-3 år på att utbildningen ska bli klar så har det under dom senaste 4 åren bara utbildats 2 personer.

Lite enkla fakta kring utbildningen

- All information om utbildning och utbildningsvägar kan man hitta på www.byggdinfamtid.se
- Information om vad som gäller, Yrkesutbildningsavtal 2020 (YUA 2020) hittar man på www.byn.se
- Alla som anställs som lärlingar oavsett om det gäller grundutbildningen eller kvalificeringstiden påbörjar sin anställning med en provanställning.

Observera att man vid anställning av en lärling alltid ska göra en lärlingsanmälan mer om det finns på www.byn.se

- Tar man in en gymnasie eller vuxenlärling har man rätt till ett statsbidrag <https://www.skolverket.se/for-dig-som-.../arbetsgivare/for-dig-som-ar-arbetsgivare/du-kan-fa-bidrag-for-att-ta-emot-en-larling>
- Företagslärling <https://www.byggbranschensyrkesnamnd.se/foretag/foretagslarling/distansutbildning-for-bygg-och-an->

laggningsarbetare/

- Kostnad för ett komplett teoripaket för bergarbetare 20 500:- exkl.moms
- Grundutbildningen för en bergarbetare är enligt YUA 2020 upp till 12 månader. Det vill säga är man klar med delar av utbildningen eller bara väldigt duktig så kan man vara klar snabbare
- Kvalificeringstiden för bergarbetaren är 36-månader
- Löneutvecklingen för en lärling är enligt avtalet % av för regionen och yrkesområdet avtalad snittlön
 - Grundutbildning 70%

- Kvalificeringstiden år-1 70%, år-2 80% och år tre 90%

- Grundutbildning som företagslärling kräver att handledaren har yrkesbevis som bergarbetare eller sökt och fått dispens för detta hos sin BYN-region
- När grundutbildningen övergår till kvalificeringstid eller om man anställer en lärling med en godkänd grundutbildning; så ska företaget tillsammans med handledare och lärling ta fram en utvecklingsplan för lärlingen mer om hur detta fungerar finns att läsa om i YUA 2020.

BERGMA
MAKE OUR ROADS SAFER

SPRÄNGMATTOR

Stark och kompakt, sydd med 12 galvaniserade wirar

Förstärkt med dubbel wirar i båda ändar

Lyftstroppar av 22 mm wire

Storlekar: bredd 3m, längd 1-10m

Andra storlekar för beställning

Handledarutbildning och workshop

Som jag tidigare berättat om har vi utökat vårt samarbete med Spångbergsgymnasiet i Filipstad. Allt för att främja utbildningen av bergarbetare och därmed öka möjligheterna för att säkra återväxten för framtiden i vår bransch.

En del i vårt engagemang är att hjälpa eleverna att komma ut på sin praktik, APL (arbetsplatsförlagd lärande). Det är inte alltid så lätt för eleven att komma till ett företag och ha förståelse för hur det funkar på just det företaget. Likväl är det inte heller så lätt för företaget att på ett bra sätt ta emot en människa som inte har någon större arbetslivserfarenhet.

Av ovanstående anledning arrangerade vi i början av juni en handledarutbildning med en kursledare, Christian Nielsen, från BYN (byggbranchens yrkesnämnd), som har lång erfarenhet av sådana utbildningar.

Vi var ett 25-tal deltagare som under en dag fick oss mycket tänkvärd information och kunskap om hur man ska tänka och bete sig som handledare.

I samband med utbildningsdagen ordnade vi också en workshop nästa dag där representanter från Spångbergsgymnasiet berättade om skolan i stort och bergarbetarutbildningen i synner-

het. I övrigt diskuterades om hur man skulle kunna lägga upp utbildningen där medlemsföretagen och våra partners skulle kunna hjälpa till.

Sammanfattningsvis var det hela ett

lyckat arrangemang och just handledarutbildningen tror jag skulle vara bra att repetera i framtiden.

BEF erbjuder kursen bergsprängning för beställare.

Kursen är en heldag.
Kan arrangeras på valfri ort.

Bergsprängning för beställare!

De beställare som upphandlar bergsprängning i ett projekt bör ha grundkunskaper om vad bergsprängning handlar om. I denna kurs förmedlar vi kunskap om vad den som köper bergsprängning ska tänka på. Kursens innehåll belyser bland annat regelverket kring sprängning och sprängämne, dolor, samt förfrågningsunderlag och omgivningspåverkan.

För information och bokning, kontakta oss
anette@bef.nu

Här sitter eleverna som går kursen på Spångbergsgymnasiet och äter.

Austin Sverige

levererar sprängkapslar över

hela landet. Vår tillverkning sker i Europas största sprängkapsel-fabrik

- och sprängkapseln du behöver lagerhålls på alla våra svenska anläggningar.

austinpowder.com/sweden

										BILAR SOM KATTER	RÅDSLAN MORD- PLATS	BEARBETA ULL							
												DE NIRO- FILM	BITSKT KRYP						
										SKRÄM- DE IVÅG									
										PIL- GRIMS- MÅL									
										DET ATT LAGLI- GEN HA									
										MER SOM EN BOLL									
										BIFALL VIKINGA- STAD		KRÄVER TUNG SYSSLA		L Ä N G D		KORT MAN HAFFA			
										↳									
BRITT- TYSK- LAND																			
HENNES LIV ÄR EN SAGA	SERVE- RAR SMÅTT	ÖVER- RÖSTAR ALLT	SÄL- LAN SEDDA	MED FOT EFTER TEXT	MÅNGA I GÖSTA-BÖCKER TRIST MÖTA VID DÖRR	DET FINNS I SJÖN	↓	FETT TA STICK- PROV		PÅ POST UNIT- ED-LAG									
FY- KUNG									STAD MED PASO	BIBEL- SYSTEM KRONAL									
↳					ROPADE BOK- GUMMA														
FÅNG- AR UT- TRYCK																			
SKÖNJA				NONSTOP MED I ETT					MÅNFAS TOPPAR MED BERGEN										
BO- JÄTTE				NÄST I TRONTUR	SKAL- SEXA														
↳			BRIN- NER I KYRKA							FN- SJUA									
DOLT UNDER JORD							ÅDER NATUR- VÅSEN			BETYG DÅ KORT HOJ									
↳			VAR ETT BAND MED VAG		SVÄLJS			VILL IN- TE PIPPI IN PÅ											
BEN- DEL								BLI HÄN- FÖRD											
FÖR FEL- MÄRK- NING	EN FRÅ- GA OM PLATS				RIGA- BORNA KRULLA				LULLAR	ÅTER- PREFIX GITTER									
UTMANING FÖR FYRA BEN								FÖLJER TYSTNAD											
PASSERAR								IFALL	↳										
EST- RID- ÄMNE			BASTA! BRAND- REST			STAD MED STAT		↓	LÅD- LAPP	DELAR TOPPAR BYGGE FÖR PAR									
↳							HAR EN DEL AV BORNEO												
PRESSAT STRES- SAR				LABB- ÄMNE				RÖRA MED VIRR		PÅ RA- DIO- LOGGA									
<i>Marggareta</i>	VANLIG PÅVE	STÖ- RIGT ÄLTA					LEKTE MED RONJA			HALV GIBB- GRUPP									

Av Margareta Andersson

Namn..... Adress..... Postadress.....

Inlämnas senast den 30 november 2023. Adress: BEF, Nya Stadens Torg 6, 531 31 Lidköping. Märk kuvertet Bildkruss. Fem vinnare får var sin trisslott. Det går också bra att ta ett foto på det lösta krysset och maila till anette@bef.nu.

Kompletthetskravet i MER Anläggning (mät- och ersättningsregler) fick enligt tingsrätten vika för kompletteringsregeln i AB 04.

I korthet handlade tvisten om a) följden av att ett åtagande (frånkopplingsarbete) som visserligen framgår av kontraktshandlingarna, men inte är upptaget under rätt kod och rubrik i mängdförteckningen (BCB.33 enligt entreprenören), och 2) om avsaknaden av kod medför att åtagandet ska ersättas från noll.

De aktuella frånkopplingsarbetena var alltså inte angivna i mängdförteckningarna (fanns flera), men i de administrativa föreskrifterna fanns en hänvisning till TDOK 2015:0223 som innefattade ett krav på att de skulle utföras. Beställare var Trafikverket.

Kompletthetskravet

I MER Anläggning 17 anges bland annat följande under det inledande avsnittet "Generell tillämpning av mät- och ersättningsregler" under rubriken "Principer för mängdförteckning".

Mängdförteckning förutsätts vara komplett och baserad på koder och rubriker i RA och AMA-nytt. BSAB-systemets regler för koder och rubriker ska tillämpas. Detta krav, kompletthetskravet, innebär att arbeten ska vara förteck-

nade i enlighet med regelsystemet och därmed ange kontraksarbetenas totala omfattning.

I kommentaren anges att kompletthetskravet enligt MER innebär att mängdförteckningen ska omfatta koder och rubriker för de arbeten som framgår av ritningar, beskrivningar med mera och som ska ingå i kontraksarbetena.

Hur ersättningen ska regleras när kod saknas anges under samma rubrik följande.

I det fall uppgift som gäller mängd eller belopp är utelämnad, för arbete där mängd eller belopp enligt regelsystemet ska vara angiven, och detta inte uttryckligen är angivet i mängdförteckningen, regleras ersättningen för den uppkomna mängden eller beloppet från noll.

Tingsrättens bedömning

I domen redogörs – med hänvisning till ett vägledande rättsfall från Högsta domstolen – för principerna avseende tolkning av standardavtal på entreprenadområdet. Där anger tingsrätten bland annat att tolkningen ska inriktas på ordalydelsen när någon gemensam partsavsikt inte kan anses föreligga. Vad gäller innebörden av villkoren kan enligt tingsrätten ledning hämtas från systematiken och övriga villkor i avtalet, och beakta entreprenadavtalets speciella drag samt att det ytterst ska göras en övergripande rimlighetsbedömning.

Någon gemensam partsavsikt som gav stöd för att åtagandet inte ingick utan ska regleras från noll kunde av naturliga skäl inte slås fast. Däremot konstaterades att parterna var ense om att

FÖR SÄKER SPRÄNGNING!

RUBA GUMMI AB
BRÄNDÅSEN 141
694 93 ÖSTANSJÖ
Hemsida: www.rubagummi.se

TEL: 0582-23010
MOB: 0703-983231
MAIL: info@rubagummi.se

åtagandet framgick av kontraktshandlingarna, och att entreprenören även under anbudsskedet hade noterat detta (det sistnämnda framgick av förhöret med entreprenörens ställföreträdare).

Tingsrätten hänvisade sedan till texten i det inledande avsnittet av MER Anläggning 17, under rubriken ”Allmänna kostnader”, där det anges att ersättning för arbeten och åtaganden enligt administrativa föreskrifter (där åtagandet framgick) ingår i ersättning för mängdförtecknade arbeten. Detta ansåg tingsrätten ge stöd för Trafikverkets uppfattning.

När det gäller kompletthetskravet i MER ansåg tingsrätten att detta tar sikte på kontraktsarbetenas omfattning, och att följden av utelämnade uppgifter i mängdförteckningen medför att sådana arbeten inte ingår i kontraktsarbetena utan kan föranleda en ersättning från noll. Det är alltså en bedömning som överensstämmer med den uppfattning som entreprenören redovisat.

Trots detta valde tingsrätten att gå vidare i sin bedömning med beaktande av vissa bestämmelser i AB 04. Man hänvisar till kompletteringsregeln i kap 1 § 2 med kommentar. Enligt kommentaren behöver ett åtagande endast anges på ett ställe i kontraktshandlingarna, förutsatt att dessa är upprättade efter god sed, bland annat lämpligt och konsekvent samordnade, eller i vart fall att entreprenören i anbudsskedet inte ska behöva missta sig på vilka arbeten som ingår i dennes åtagande samt att undantaget, om inte omständigheterna föranleder annat, syftar på sådana fall där man inte rimligen av entreprenören kan begära att han i anbudsskedet borde ha insett viss förpliktelse.

Sedan redogör tingsrätten för rangordningsregeln i kap 1 § 3, vad gäller motstridighet mellan uppgift om antal i mängdförteckning och övrigt förfrågningsunderlag.

Enligt tingsrätten kan det som ovan anges av kompletthetskravet i MER, tillsammans med de redovisade bestämmelserna i AB 04, utläsas att en felaktigt utelämnad uppgift i mängdförteckning i allmänhet leder till att arbetet inte omfattas av kontraktsarbetena och därmed ge rätt till ersättning för entreprenören. I sammanhanget hänvisar man – vilket inte framstår som helt korrekt – till bestämmelserna om ÄTA-arbeten i kap 2.

Tingsrättens slutsats

I sin sammanfattande slutsats finner dock tingsrätten att det inte är fråga om kontraktsarbetenas omfattning eller i vad mån entreprenören kunde inse förpliktelsen. Samtidigt konstaterar tingsrätten – vilket framstår som något motsägelsefullt – att de aktuella arbetena framgår av kontraktshandlingarna och att entreprenören insåg detta på anbudsskedet.

Av angivna skäl kan kompletthetskravet i MER enligt tingsrätten inte leda till ersättning utöver kontraktssumman, då denna avser ersättning för kontraktsarbetena (där åtagandet framgick). Med den utgångspunkten ansåg tingsrätten att det saknades anledning att ta ställning till frågan om fränkopplingsarbetena rätteligen borde ha funnits med i mängdförteckningarna.

Entreprenörens talan lämnades således utan bifall.

Avslutande synpunkter

Att en mängdförteckning förutsätts vara komplett är ett förhållande som underlättar vid anbudsgivning, eftersom det medför att anbudsgivarna inte behöver granska övriga handlingar för att se om det kan finnas något som beställaren glömt att ta med. Det leder också till att alla räknar på samma underlag och för beställarens del till jämförbara anbud och därmed god konkurrens.

Tingsrätten valde dock att inte tillämpa kompletthetskravet i MER, utan

ansåg att det fick vika för redovisade bestämmelser i AB 04, eftersom åtagandet framgick av kontraktshandlingarna och entreprenören insåg detta i anbudsskedet.

Med tingsrättens resonemang uppställs alltså inte något krav på att en mängdförteckning ska vara komplett, utan att även arbeten som kan utläsas av andra kontraktshandlingar (i vart fall de administrativa föreskrifterna) kan komma att omfattas av åtagandet till följd av kompletteringsregeln i AB 04 kap 1 § 2. Tingsrätten synes – även om skrivningarna framstår som något motsägelsefulla – ha tagit fasta på kommentartexten; Undantaget, om inte omständigheterna föranleder annat, syftar på sådana fall där man inte rimligen av entreprenören kan begära att han i anbudsskedet borde ha insett viss förpliktelse. Detta då man i sammanhanget hänvisar till förhöret med entreprenörens ställföreträdare; någon oklarhet har alltså inte förelegat enligt tingsrätten. Däremot finns nog de som läst domen och ansett att den inte är helt klar.

Domen är överklagad till hovrätten.

Magnus Wollsen,
Advokat

JKN Advokat KB
Tel: 0700-92 00 64.

magnus.wollsen@jkn.se

**A complete rock service
People make
the difference**

Nobody gives a better
blasting performance...

Hugelsta, 635 02 Eskilstuna.
Tel: 016 13 90 77 Fax: 016 12 87 10

EPC-SVERIGE **EPC**
GRUPE

The Equipment

The Shotfirer

The Team

Auktorisering

Auktoriserade Bergsprängare i dagsläget

Alingsås Sprängtjänst AB	Frentab Entreprenad & Söner AB	Sprängarbeten i Trönedal AB
Andersson & Rask Åkeri AB	Hallstahammars Sprängtjänst AB	Spräng och Mätkonsult i Nora AB
Berg & Byggteknik i Norberg AB	Hammarö Bergsprängning AB	Sten & Betongteknik i Katrineholm
Bergsprängaren Forsberg AB	Källgren & Söner AB	Stens Bergborrning
Bertil Almqvist Bergsprängning AB	Magnus Schakt AB	Svensk Maskinborrning
Björnsätters Berg & Transport AB	NCC Berggruppen	Uddevalla Bergsprängning AB
Bohus Bergsprängning	Nerikes Bergsprängning	Uppländska Bergborrnings AB
C. Skönnerud Bergarbeten AB	Nitro Entreprenad AB	Värnamo Sprängtjänst AB
Dala Spräng & Grävteknik AB	Norrbottens Bergteknik AB	Östervallskogs Allteknik AB
Ducimus Blasting AB	RG Bergkonsult AB	
Enjis Bergsprängning AB	Skullman Bergsprängning	

NYA MEDLEMMAR

Vi hälsar er Varmt Välkommen

Oryds Schakt AB, Vårgårda

Ottestala Schakt AB. Henån

I dagsläget är kalendariet relativt tomt.
Men om du vill prata, ring mig!
070-899 91 54

Lägg till ett Mobilt visuellt ID till ditt vanliga kort!

Hos Nexus får du inte bara ID06-kort, du kan också beställa kort som används för in-utpassering och identifiering (det som också kallas företagskort eller passerkort) och nu kan du även lägga till ett Mobilt visuellt ID som komplement till kortet!

Med ett ID i mobilen kan du identifiera dig visuellt, visa uppgifter om utbildningar och certifieringsnivåer, du kan även lägga till en QR-kod med valfri information.

Hos Nexus beställer du både det fysiska kortet och ett mobila visuella ID, enkelt och smidigt i Nexus beställningsportal. Behöver du råd kring hur kortet ska koder, hjälp att få rätt säker-

hetsnivåer och stöd för att komma igång, kontakta oss så hjälper vi dig vidare!

Du kan läsa mer om tjänsten för att beställa kort, Nexus GO Cards, här. Mer om Mobilt visuellt ID och hur det fungerar finns här

Låter det intressant? Kontakta oss så hjälper vi dig vidare! customersuccess.ds@nexusgroup.com

Lösningen på BEF-kryss nr 11 2023

<p>GENOM ÅREN HAR ETT NÄT AV VÄGAR BYGGETS UPP SOM (MED FÄRJEÄMBROTT) FÖRBINDER EUROPAS LÄNDER. DEN LÄNGSTA INOM EUROPA ÄR E 45. SOM BÖRJAR I NORGE OCH SLUTAR PÅ EN Ö. VILKEN?</p>			<p>ÄVEN OM INTE ALLA VÄGAR BÄR TILL ROM, SÅ GÖR E 35 DET. I VILKEN STAD BÖRJAR DEN?</p>		
			<p>HAR EN RY-MATTA SPECIALA ÖBOM KVICK I SÖRDE S</p>		
<p>E 4 GÅR GENOM TVÅ LÄNDER. MELLAN VILKA TVÅ STÄDER?</p>			<p>LOCKADE MÅLARE SÄKRA FYND STUPADE VID LITTLE BIGHORN B LER FÖRGRÄMDE KORT PÅ KORT SLAGDONET HOLMEN KORT GRÄNNE DÄR BARKMARK TAR VID</p>		
<p>SKALBUNDNA I PÅSE T SKEPPSÖRELSSE ÖVERDRIVET SMÅL PAUSFRIA SPELEN D TIDIGARE GODIS RULLAR VERKAR HALLUCINOGENT</p>			<p>DET LOCKAR VILT HÄST SOMMAN KOS TILL KORTA DAGAR E KORT PÅ KORT H A M N E55 BÖRJAR MED FÄRJA I SVERIGE, I VILKET LAND SLUTAR VÄGEN? HAR GEMÅS STORA PENGAR</p>		
<p>ÄKTA G E N U I N KORAD SOCIAL ÄDRÄ S Ä L L S K A P S T A L A N G S A N K T P E T E R S B U R G O</p>			<p>SKOR PÅ HJUL I ARKIV SO I LÄND SKOR PÅ HJUL I ARKIV SO I LÄND P Ä R M I N L I N E S M E D S A N D O M M E D R I S S K O R T S P O R T F I S K B I T E N L I T A Q U E M O M Ä N V I D H Ä L L S V A R I A N T I M O R K K A M A G K A M M A S K D I O N D A M A G</br></p>		
<p>E20 STRÄCKER SIG MELLAN SHANNON AIRPORT PÅ IRLAND OCH EN RYSK STAD, VILKEN?</p>			<p>TRÄNGMÅLET PÅ SÖN GLOBAL CYCLING NETWORK ALSTERLIND-ÅVENTYR TYCKS VILDBÄSE BEDE DEN KAM JOBBAR MED TAG TURT OM FRUGA CARINA DANSADE Ö R E S U N D S B R O N</p>		
			<p>DESSA GÅR MELLAN MÜNCHEN OCH..... MED SANDOM MED RISSÄSSA KORT SPÖRE LITAUENOMÄN VIND- I HÄLLS VARIANT I NORR</p>		
<p>DESSA GÅR MELLAN MÜNCHEN OCH..... MED SANDOM MED RISSÄSSA KORT SPÖRE LITAUENOMÄN VIND- I HÄLLS VARIANT I NORR</p>			<p>SKOR PÅ HJUL I ARKIV SO I LÄND P Ä R M I N L I N E S M E D S A N D O M M E D R I S S K O R T S P O R T F I S K B I T E N L I T A Q U E M O M Ä N V I D H Ä L L S V A R I A N T I M O R K K A M A G K A M M A S K D I O N D A M A G</br></p>		
<p>DESSA GÅR MELLAN MÜNCHEN OCH..... MED SANDOM MED RISSÄSSA KORT SPÖRE LITAUENOMÄN VIND- I HÄLLS VARIANT I NORR</p>			<p>SKOR PÅ HJUL I ARKIV SO I LÄND P Ä R M I N L I N E S M E D S A N D O M M E D R I S S K O R T S P O R T F I S K B I T E N L I T A Q U E M O M Ä N V I D H Ä L L S V A R I A N T I M O R K K A M A G K A M M A S K D I O N D A M A G</br></p>		

Av Margareta Andersson
Namn: Adress: Postadress:

Maskiner & Reservdelar!

Vi säljer och hyr ut tryckluftsdrivna och hydrauliska bergbormaskiner.

I vårt sortiment har vi också gruvlampor, tändapparater, reservdelar, borrh med mera till dig som jobbar inom gruv-, bygg- och stenindustrin.

Vi utför även reparationer på Era maskiner.

Saxdalsvägen 2, Blötberget, 771 65 Ludvika
Tel kontor 0240-374 95, Tel lager 0240-370 01
Fax 0240-376 58
Mobil 070-744 56 66, 070-637 36 29
E post info@gruvteknik.com
www.gruvteknik.com

Bergsprängning på Facebook

Nu har BEF tagit steget ut i cyberrymden på riktigt för att komma ännu ett steg närmare våra medlemmar. Facebook är idag världens största community, så det är klart det måste finnas en naturlig samlingspunkt för alla bergsprängare. BEF har därför en egen sida dit alla som har Facebook kan gå och mingla, diskutera bergsprängning och träffa kollegor inom branschen. Sök på Bergsprängnings Entreprenörernas Förening eller gå in på www.facebook.com/sprangning och tryck sedan på gilla-knappen så kommer ni ha möjlighet att själva skriva inlägg, kommentarer osv.

Varmt välkomna!

”Passiv” medlem

På begäran av flera medlemmar som sålt sitt företag, gått i pension eller av anledning tillfälligt eller för alltid lämnat bergsprängningsbranschen men ändå vill ha en koll på vad som händer inför vi nu medlemsalternativet ”Passiv medlem” (egentlig fel ord för man vill ju egentligen vara aktiv och veta vad som

händer). Medlemskapet innebär att man ex.vis får BEF-Nytt, inbjudningar till stämman och andra typer av möten. Däremot har man inte kvar sin rösträtt. Medlemsavgiften blir 800 kr/år

Intresserade kontakta BEFs kontor.

VISA ERT MEDLEMSKAP – Ger konkurrensfördelar

En undersökning visar att både Proffsbeställare och privatkunder ser en stor fördel i att en entreprenör/hantverkare är medlem i en branschförening.

Därför våga synas. Visa BEF – loggan på brevpapper, fakturor, anbud, maskiner, hemsida mm.

Behöver ni dekaler, digitala loggor, råd eller praktisk hjälp. Ring kontoret så ordnar vi det.

Åter i lager

Köp flaggor – profilera BEF

Nu har nya flaggorna kommit in, denna gång med en BEF-logga. Det hjälper till att profilera BEF. Använd den flitigt vid postning inför sprängning. Se gärna vad AFS 2007:1 Sprängarbete skriver i 37 § om utrymning, bevakning och initiering.

Flaggorna säljs till självkostnadspris á 160 kr styck exkl moms. Maila beställningen till anette@bef.nu eller ring kontoret 070-693 68 98.

BEF-NYTT som digital bladdertidning på nätet

BEF-NYTT finns även på nätet som bladdertidning via hemsidan. Man läser således som vanligt.

Tipsa eller länka till dem ni vill ska läsa tidningen. Exempelvis beställare och ännu ej medlemmar eller läs själva i pad-

dan.

Våra annonsörer får också ännu bättre spridning av sina annonser.

BORR & SPRÅNG 19
2019-08-15 till 2019-08-16

HÄNT

HÄNT

BORR & SPRÅNG 19
2019-08-15 till 2019-08-16

Attaseteranen Guy Björklund på besök hos **CME**. Christian visar en ny räddningsmask med synre för en timma. CME:s slipmaskiner visas på Sandviks och Epiroc's riggar.

Per Johan Vidén från **EMS, Explosivhund Miljö & Säkerhet**, ossöcker ett större område med explosivhunden Katten. Mycket snabbt hittar de det gömda sprängmedlet. EMS hundar sprövar även djupt liggande dator, narkotika, bomber, gasbäckor, skadedjur, mjögifter osv.

Per Johan Vidén från **EMS, Explosivhund Miljö & Säkerhet**, ossöcker ett större område med explosivhunden Katten. Mycket snabbt hittar de det gömda sprängmedlet. EMS hundar sprövar även djupt liggande dator, narkotika, bomber, gasbäckor, skadedjur, mjögifter osv.

Tu, Patrik Nordin, vt **EPC** i samarbete med tung sprängexperts. EPC har utvecklat sina system tekniskt och vill vara en samarbetspartner med helhetslösningar för inmätning, utsättning, beräkningar och löddning. berättar Dennis Persson, ansvarig Sverige Väst/Sydt.

Pålitligt ansvar mögikerna **Brynolf & Ljung EPCS** tält och Jan Johansson förtäror snabbt kontrollen över sina bankkort.

Pålitligt ansvar mögikerna **Brynolf & Ljung EPCS** tält och Jan Johansson förtäror snabbt kontrollen över sina bankkort.

DunderTech introducerar sig på Borr & Språng för första gången. Magnus Wilhelmsson (ägare), Anders Åsberg och Kamel Pluto berättar att de stora produkterna är bergborrverktyg och reservdelar till hydrauliska pneumatiska bergborrmaskiner.

Daniel Fahlén, **Epiroc**, demonstrerar en ny röststyrningsdisplay för en intresserad yngling.

Marcus Österberg, **Epiroc**, berättar att kunder har upptäckt hur Flexrac T15 kan utnyttjas på många sätt och fungerar produktivt utgående när man tänker i nya banor. Flexrac T30 för allt oftare juddämpning både i innerstad och bergtäkt. Smartrac T40 lovas av kunderna för låg barmtekerkastnad. Epiroc visade också en ny serie höghastighets-bergborrmaskiner och i samarbete med LS ett nytt höjdmätningssystem som håller reda på schaktbotten.

IMPAB i Stockholm och Uddevalla levererar med ifört borststål, bankorator, nackor och tillbehör. Inom tio mils radii utlovas leverans inom 24 tim. De säljer också verkstadsutrustning till återförsäljare i hela Sverige.

Sofia, Patrik och Mikael, **LS Navigation**, här förstärkta av David från Upppländska, är glöda att företaget väker kraftigt i Sverige och nu är dominerande även i Norge. Navigeringssystem sålles i början mest till borrar men nu utrustas grävmaskiner mer och mer.

Fredrik och Tammy från Norrbottens Bergteknik besöker Torbjörn, Daniel och Per-Erik på **LIFA**. Fluvullleverantör är Rabit. Nack-, skav- och styrsätter kommer från P&V vars representant Andy Gibbs står längst t.h.

Siljerna på **Orica** märker att efterfrågan på elektroniskadon ökar stadigt och de är glöda att kunna erbjuda kunderna världsledande produkter. Orica tält var hela tiden fyllt till sista stol av sprängare som inte hade så mycket att följa om men desto mer att berätta.

Niro Consult firar 50-årsjubileum i år. De sprängningsingenjörerna utmanades att analysera och bestämma fem olika typer av vibrationer. Fix, Joachim, Donald, Janne, Maria, Danne, Veronica, Arthur och Mattias, sittande Berka och Andreas.

Silja (sprängaren), Egilsten och Björnqvist, **EBS AB**, har ut tyngande centralkommisagare som tar hand om barmkavet från två riggar samtidigt och ger domfri mjölk. Tämning normalt en gång i veckan.

Rocklösnare Toas-göngen Marcus, Emelina, Steve, Jacob, Daniel och guldsmeden Philip Lannehol. Emelina Hemberg är ny säljare vid kantzare i Parille. **RBT** säljer och servar produkter för berg- och stensprängning.

Bra slag för **Sandvik** säljer Stefan Persson. Salen skiner och många kunder har besökt oss. Vi har fyra maskiner på plats, Commando DC 130R och den helt nya Commando 300 som hade världspremiär i Stavanger föra veckan. Vidare Dino DC 410R och vår stora Ranger DX800 som ska iväg till Norrbottens Bergteknik på måndag.

Ännu ej medlem – tänk till

Lars Kvarnvik, Värnamo Sprängtjänst AB

BEF är den enda organisation som arbetar med målsättningen att förbättra villkoren för bergsprängningsentreprenörer. Vi gör det med upplysning/lobbning och utbildning samt i samverkan med övriga intresseorganisationer inom branschen. Föreningen arbetar såväl med "kortsiktiga" frågor och förmåner som långsiktiga frågor som ytterst rör vår överlevnad. Ett medlemskap ger stora möjligheter att påverka vår framtid något som både får ses som en stor möjlighet och kanske också en skyldighet mot nästa generations bergsprängare.

Därför; Stå inte utanför, ta en del av ansvaret, ansök om medlemskap i BEF.

**BEF behöver Dig
— Du behöver BEF**

Har du problem eller frågor inom teknik, ekonomi, juridik, arbetsrätt, utbildning, lagar/förordningar osv. så är du välkommen att kontakta oss genom att ringa 070-899 91 54 eller maila info@bef.nu.

Vi kanske inte har svaret direkt men tar fram det och kommer tillbaka eller sänder dig vidare till någon av våra duktiga rådgivare. Som medlem har du rätt till kortare rådgivning gratis av våra rådgivare som tillhör de ledande inom respektive område.

Säkerhetsrådgivare

Fredrik Viking
H Safety AB
fredrik.viking@hsafety.se
 070-620 22 74

Fredrik har flerårig erfarenhet som utbildare inom bergsprängning, framförallt sprängkort och dess vidareutbildningar.

Nu har Fredrik blivit certifierad Säkerhetsrådgivare för transport av farligt gods.

Främst inriktning mot bergbranschen och Klass 1 farligt gods, på väg.

Hör av er för frågor kring säkerhetsrådgivning, och givetvis sprängutbildningar.

Entreprenadjuridik – Allmän Juridik

Magnus Wollsen,
JKN Advokat KB
 Tel: 0700-92 00 64.
magnus.wollsen@jkn.se

BEF har avtal med advokat firman JKN Advokat KB angående medlemsservice inom entreprenadjuridik, affärsjuridik och skattefrågor. Vår kontaktperson är Magnus

Wollsen med stor erfarenhet från bygg- och anläggningsbranschen med klienter ifrån UE-leden och BEF:s rådgivare i över 10 år.

Fredrik Wadsjö,
JKN Advokat KB
 072 - 360 99 33
fredrik.wadsjo@jkn.se

Rådgivning Geologi

Lars Bergkvist
Nitro Consult AB
lars.bergkvist@nitroconsult.se
 Tel: 0708 -81 40 22

”Berka” har lång och stor erfarenhet som bergsakkunnig och inom berggrundsgeologi. Han är väl förtrogen med betydelsen att förstå berget och göra kopplingen till sprängningen. Till vardags jobbar han på berggruppen på Nitro Consult AB. Han är också anlitad av SL som sakkunnig, som har mycket hårda krav när det gäller sprängning intill eller inom deras anläggningar. ”Berka” pratar samma språk som oss bergentreprenörer, vilket givetvis underlättar vid rådgivning.

AMA – Systemet Göran Kers – Kerskonsult AB

Göran Kers
 Tel: 070-521 54 69
goran@kerskonsult.se

Göran har mångsidig praktisk och tekniska kompetens från sina många år som entreprenör och konsult i anläggningsbranschen. Han har lång erfarenhet av AMA-systemet och Trafikverkets tekniska bestämmer samt har deltagit i utvecklingen av Trafikverkets system för beskrivning av totalentreprenader. Upphandling, tolkning av förfrågningsunderlag, kostnadsregleringar av entreprenader och kalkylering är hans specialområden.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljö Borrning o sprängning
Åke Ahlgren
 Tel:070-515 80 24
ake.ahlgren@comhem.se

Åke har ett förflutet i Bygghälsan där han jobbade i drygt 10 år som skyddsing. Han har ett praktiskt förhållningssätt till arbetsmiljö. Handhar också arbetsmiljö i vår utbildning för ”Auktoriserad bergsprängare”. ”Arbetsmiljöfrågor skall lösas nära produktionen är Åkes motto”

Bergsprängarnas självklara försäkringslösning

Tomas Bennetoft Företags säljare
tomas.bennetoft@if.se

Mobil 070 566 03 28
 Mer information på hemsidan.

Dolor

Jan Johansson
BEF
jan@bef.nu

Jan har dolor som sin specialitet. Undervisar i BEF Utbildning och har varit sakkunnig i flera utredningar. Samt givetvis gedigen praktisk kunskap från sin egen verksamhet.

Anette Broman
BEF
 Utbildningsansvarig /Projektledare
anette@bef.nu
 070-693 68 98

BEF vill önska alla medlemmar
och partners en riktigt fin höst!

TIDNINGEN FÖR BEF-MEDLEMMAR OCH BRANSCHINTRESSENTER

Utgivare

Bergsprängningsentreprenörerna
i Sverige Ekonomiska förening, BEF.

Adress

Nya Stadens Torg 6
531 30 Lidköping
Tfn 070-899 91 54
Mail info@bef.nu
Webb www.bef.nu

Redaktör och Ansvarig utgivare

Jan Johansson
jan@bef.nu

Prenumeration

Tidningen finanseras av BEF och annons-
intäkter. De som önskar prenumerera eller
ett enstaka exemplar, maila till BEF.

Annonser

En annons i BEF-Nytt läses av mer än
tusen beslutsfattare inom bergsprängnings-
branschen.

För information och bokning, kontakta
BEF enligt ovan.

Tryck

SIB-Tryck Holding AB

**Citera gärna BEF-Nytt, men källa
ska anges.**

ISSN 2000-9161

Centralsugare för dammfri bergborring

- **Helt dammfritt berg** - förbättrad arbetsmiljö för alla på arbetsplatsen
- **Vi sköter tömningar, transporter och allt runt omkring** - bekymmersfri hyra
- **Personalen slipper bära borrkaxsäckar** - investera tiden i ert projekt, inte i tunga lyft
- **Inget borrkax i/runt redan borrade hål** - allt borrkax samlas i centralsugarens container

EBS
RENTAL

Kvalitetsstämpel

Bergsprängnings Entreprenörernas Förening

Bergsprängningen omgärdas med flera lagar, regler och förordningar än någon annan del av byggsektorn och det med rätta. Misstag som okunnighet och slarv kan få förödande konsekvenser.

Genom branschorganisationen BergsprängningsEntreprenörernas Förening supportras och utbildas medlemsföretagen (ca 100 st som står för 85% av ovanjordssprängningen i Sverige) inom säkerhet,

lagar och förordningar, teknisk utveckling, Kvalitet, Miljö och Arbetsmiljö

Medlemsföretagen förbinder sig att följa föreningens riktlinjer inom dessa områden vilket ger trygghet för våra beställare.

Byggföretagen
Branschförening

Våra medlemmar

Södra Sverige

Adrianssons Bergentreprenad AB, Konga, 070-650 72 67
Almquist Bergsprängning AB, Mjölby, 070-688 41 66
Bergbolaget i Götaland AB, Nässjö, 0380-55 52 60
Hasslö Spräng & Markarbeten, Hasslö, 0733-72 38 30
Huskvarna Terrängtjänst, Huskvarna, 0705-31 21 40
Kalvsjöholmsbolaget AB, Kalv, 0325-511 55
Källgren & Söner AB, Eksjö, 070-509 89 25
MJ Bergsprängning AB, Ryd, 070-511 09 00
Natzéns Sprängtjänst AB, Gnosjö, 070-834 68 20
Oryds Schakt AB, Värgårda, 0736-26 08 19
Ottestala Schakt AB, Henån, 0304-300 55
P-O's Sprängtjänst & Söner AB, Boestad, 070-523 88 20
Värnamo Sprängtjänst AB, Gnosjö, 0705-69 02 50
Österlen Håltagning AB, Hammenhög, 070-525 60 87

Mellan Sverige

Andersson & Rask Åkeri AB, Hofors, 0290-296 00
Berg & Byggt teknik i Norberg AB, Norberg, 0223-217 30
Bergsprängaren Forsberg AB, Nyköping, 070-630 79 31
Björkbackens Entreprenad AB, Mariestad, 0705-35 73 43
Björnsäter Berg & Transport AB, Mariestad, 070-572 38 41
BoMa Entreprenad, Ulricehamn, 070-983 75 99
Dala Spräng o Grävteknik AB, 076-112 30 92
Hallstahammars Sprängtjänst AB, Hallstahammar, 0220-124 30
Hammarö Bergsprängning, Hammarö, 073-772 22 75
Magnusson & Pettersson AB, Lindesberg, 070-331 35 25
Mases Spräng & Mark AB, Rättvik, 070-584 17 42
Nerikes Bergsprängning AB, Odensbacken, 070-314 92 11
Spräng & Mätkonsult i Nora AB, Nora, 0587-136 41

Sten & Betongteknik i Katrineholm, Katrineholm, 070-867 01 53
Sten-Gunnar Karlsson, Ringarum, 070-523 10 47
Stensätter Maskin AB, Eskilstuna, 070-622 15 36
Tivens Berghantering AB, Tived 0761- 02 17 74
Uppländska Berg AB, Norrtälje, 0176-766 40
Öregrunds Bergsprängningstjänst, Öregrund, 073-655 03 57
Östervallskogs Allteknik AB, Töcksfors, 070-516 00 64

Stockholmsområdet

Berg och Anläggning i Stuvsta AB, Huddinge, 070-712 32 22
Berglaget i Sverige AB, Järfälla, 076-852 35 98
Bergsprängning Leif Larsson AB, Stockholm, 08-647 46 40
Bergsprängningsfirman KV Larsson sonson AB, Tumba, 070-535 25 75
Bladhs Sprängservice AB, Ösmo, 070-508 11 13
C. Skönerud Bergarbeten AB, Huddinge, 073-316 99 98
Danderyds Berghantering AB, Stockholm, 070-627 27 04
Enjis Bergsprängning AB, Åkersberga, 070-226 47 72
EPV Entreprenad AB Järna, 070-245 45 23
Frentab Entreprenad & Söner AB, Gustavsberg, 08-570 260 90
Gnesta Bergbyggare AB, Stockholm, 070-760 20 52
Magnus Schakt AB, Saltsjö-Boo, 070-729 43 68
RG Bergkonsult AB, Värmdö, 070-999 42 49
Skullman Bergsprängning, Färentuna, 070-862 33 12
SW-Sprängtjänst, Märsta, 070-854 01 86
Södertörns Sprängtjänst AB, Huddinge, 070-405 96 95
YB Sprängtjänst AB, Saltsjö-Boo, 070-931 41 64
Åkersberga Bergsprängning, Åkersberga, 070-491 13 11

Västra Sverige

Alingsås Sprängtjänst AB, Alingsås, 0703-33 33 14
Bohus Bergsprängning AB, Hedekas, 070-336 11 68
Cullbergs Bergsprängning, Uddevalla, 0708-81 11 74

Ducimus Blasting, Sjömarken, 070-403 06 01
Fyrstads Bergsprängning AB, Rabbalshede, 070-469 02 20
Klas Myremark Bergsprängning, Jörlanda, 070-312 86 22
Lisas Bergsprängning AB, Långås, 070-593 12 79
Nitro Entreprenad AB, Göteborg, 0702-33 56 60
Reuterbratt Sprängtjänst AB, Jörlanda 0709-81 34 66
Svensk Maskinborrning AB, Trollhättan, 0703-84 47 42
Svevia AB, Anläggning Göteborg, 070-371 23 64
Uddevalla Bergsprängning AB, Uddevalla, 070-557 02 20
Warlöf's Entreprenad & Anläggning AB, Kungsbacka, 073-141 46 69

Norra Sverige

HSafety AB, Boliden, 0910-844 51
Kalle Sprängare, Bergsjö, 070-668 67 18
Lindströms Sprängning AB, Matfors, 073-841 80 57
NCC Industry AB Sverige Nord, Umeå, 070-330 10 68
Norrbottens Bergteknik AB, Luleå, 070-625 02 36
Rocab Berg AB, Nordmaling, 070-203 85 56
Sollefteå Sprängtjänst AB, Sollefteå, 0620-163 50
Stens Bergborrning, Forsa, 070-372 99 77
Svevia AB Norr
Wallbergs Åkeri AB, Ljusdal, 0651-147 09
Västjämtdlands Sprängtjänst AB, Järpen 070-331 71 83
Å.G Sprängare AB, Robertsfors, 070-555 24 89

Utland

Bergsprängaren Bo Jansén Jomala-Åland +35-8-405 536 123
Voglers Eesti Ou Kunda +37-251 457 02

Passiva medlemmar

Andreassons Väg & Bygg AB
Lisa's Bergsprängning
Sten Gunnar Karlsson
Thorins Bergsprängning AB

Aktivt stödjande Partners

Absiktning Väst AB, Ansvarsbesiktning AB, Austin Sverige AB, Awenginear Consulting AB, Bergma, Bjerking AB, Blome Sprängprodukter AB, Cesium AB, CME AB, Dahlgren & Mejner Tekniskonsult AB, Desrock AB, Drillit Scandinavia AB, Dundertech AB, EBS Rental AB, EPC-Sverige AB, Epiroc Sweden AB, Eurodrilling Center AB, Explosiv Utbildning AB, Explosivhund Miljö och Säkerhet AB, FORCIT Consulting AB, Forcitt Sweden AB, Gruvteknik AB, HSafety AB, Impab AB, Inföbric AB, Jehander, KCEM, Kruthansson AB, LIFA, LNT Järn & Sprängmedel AB, Metra Konsult AB, Mech Bergkompetens, Metron Miljökonsult AB, MP Entreprenad Service Borås AB Nitro Consult AB, Orica Mining Services Scandinavia AB, RBT - Rockbreaker Tools AB, Ruba Gummi AB, Sandvik Mining and Construction Sverige AB, Scandinavian Rock Equipment AB, S Ekströmkonsult AB, Sherpas Groupe AB, SMC AB, SMT Sweden AB, Sprängkonsult AB, SSE Sverige AB, Svensk Borrslip och Maskinkonsult AB, SVEVIA AB, Sweco Civil AB, SWEDEQ AB, Tilia Consult AB, Transtronic AB, Yamamoto Rock Splitter AB, Yara AB, AFRY AB.

Säkerhet

Kvalitet

Miljö

www.bef.nu

BEF – det är vi som försätter berg

